

OBSAH

ÚVOD	11
ASPEKTY REFLEXE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ VE VÝTVARNÉ VÝCHOVĚ	13
Zkušenost s výtvarným uměním	13
Přístup k estetické hodnotě výtvarného díla	14
Proces výtvarného umění	15
Komunikace o výtvarném umění jako aplikace jeho celistvého modelu	16
SOUČASNÁ SITUACE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ	20
Problém komunikativnosti výtvarného umění	21
Problém originality umělce, hodnot uměleckého díla a inovace hodnot	23
Problém estetických hodnot současné umělecké tvorby	25
NÁVRH MODELU UMĚLECKÉHO VIZUÁLNÍHO VNÍMÁNÍ A ZACHYCENÍ SVĚTA	27
Předpoklady pro vytvoření modelu uměleckého výtvarného procesu	27
Podmínky platnosti navrhovaného modelu	27
Pragmatický účel uměleckého výtvarného procesu	28
Rozlišování mezi strategií poznání a strategií vnímání a uvědomění	30
Strukturální model uměleckého výtvarného procesu	33
Historický aspekt v strukturálním modelu uměleckého výtvarného procesu	34
Konkrétní relace strukturálních modelů a jejich genetická návaznost	35
Aplikace strukturalistického modelu	36
MODELY HISTORICKY PŘEDCHÁZEJÍCÍ STRUKTURÁLNÍMU MODELU VIZUÁLNÍHO VNÍMÁNÍ A ZACHYCENÍ SVĚTA	37
Lineární model vizuálního vnímání a zachycení světa	37
Znakový (triangulární) model vizuálního vnímání a zachycení světa	44
PLURALITNÍ MODEL VIZUÁLNÍHO VNÍMÁNÍ A ZACHYCENÍ SVĚTA	49
Poznámka k metodě následujícího výkladu	49
Procesuálnost pluralitního modelu vizuálního vnímání a zachycení světa	53
Strukturalita pluralitního modelu vizuálního vnímání a zachycení světa	54
Budování vizuální představy subjektu o realitě jako strukturální proces	57
Somatická úroveň ve strukturálním modelu vnímání	60
Otevřenost potence vizuálního vnímání	62

Strukturalita aktivace genetické potence smyslů	63
Ontogenetická úroveň ve strukturálním modelu vnímání	66
Zrak jako konceptuální smysl interakce s realitou	66
Predestinace „vzniku tvaru“	68
Neuronové „zakotvení“ zrakové informace	69
Koncept strukturální souvislosti somatické a ontogenetické úrovně vizuálního vnímání	71
Koncept strukturální souvislosti ontogenetické a sociální úrovně vizuálního vnímání	72
Koncept strukturální souvislosti somatické a sociální úrovně vizuálního vnímání	75
Funkce sluchu ve vnímání světa	76
Smyslová koordinace jako základ primárního vizuálního rozčleňování	77
Sociálně znaková koordinace a rozčleňování vizuálního vnímání	78
Sociální vrstva strukturálního modelu vizuálního vnímání a vizuálního zobrazení	78
Tvorbou vizuálních znaků a funkce výtvarného umění	79
Strukturální vývoj kvalit vizuálních znaků jako historická funkce	81
PROCES SOCIALIZACE VIZUÁLNÍHO VNÍMÁNÍ V ONTOGENEZI	84
Úloha řeči v socializaci vizuálního vnímání	85
Vizuální vnímání a zobrazování při omezené jazykové komunikaci	86
Bezobrazná a obrazná vizualita	90
Jazyková souvztažnost obraznosti	91
Procesuálnost vývoje osobnosti a procesuálnost jazykové komunikace	93
Řečová souvztažnost vizuálního vnímání	94
Analýza vztahu obraznosti a vizuálního vnímání	95
FUNKCE VIZUÁLNÍHO ZOBRAZENÍ V STRUKTURÁLNÍM MODELU VNÍMÁNÍ A ZACHYCENÍ SVĚTA	98
Funkcionalita vizuálního zobrazení	98
Aktualizační proces přijímání modelu reality v mysli	99
Nesoulad aktuálního a stávajícího modelu reality v mysli	101
Uplatnění znaku v systému rozpoznávání a transformace aktuálních modelů reality v mysli	102
Účinnost vizuálního znakového modelu	103
Praktické závěry ze srovnávání znakového modelu a modelu v mysli	104
Vizuální vnímání jako strukturovaná interakce	106
Historické pojetí vývoje vizuálního vnímání jako růst jeho struktury	107
RESTRUKTURACE VIZUÁLNÍHO VNÍMÁNÍ SUBJEKTU VE VZTAHU K RESTRUKTURACI VZTAHŮ VE SPOLEČNOSTI	109
Úloha vizuálního zobrazení v socializaci vizuálního vnímání	109
Geneze vizuálního zobrazení	109
Historické a sociální předpoklady interpretace kontextu vizuálního znaku	110
Vrstvy obsahu vizuálního zobrazení	111
Ontologická vrstva působení vizuálního zobrazení	112
Rozšiřování obsahu vizuálního zobrazení na podkladě nového ontologického kontextu	112

PODÍL VIZUÁLNÍCH MODELŮ NA PROMĚNĚ VNÍMÁNÍ SVĚTA	114
Specifičnost vizuálního zobrazení ve vztahu k řeči	114
Růst strukturální kvality vizuálního zobrazení	116
Historický posun interpretace vizuálního znaku jako nárůst životní zkušenosti	117
Nevědomý a uvědomělý přístup k vizuálnímu znaku	117
Magický a dualistický přístup k vizuálnímu znaku	118
Lincární a strukturální pojetí interpretace znaku jako získávání životní zkušenosti	119
Historie tvorby vizuálních znaků (výtvarného umění) jako narůstání strukturálních souvislostí poznatků	120
 PROMĚNA VÝTVARNÉHO UMĚNÍ JAKO PROMĚNA JEHO GNOZEOLOGICKÉ A KOMUNIKAČNÍ FUNKCE	122
Základní atributy strukturálního modelu výtvarného uměleckého procesu	122
Nevědomý a uvědomělý přístup k uměleckému procesu z hlediska vnímatele	125
Umělecký proces z hlediska tvůrce	126
Ontogeneze umělecké tvorby jako ontogeneze gnozeologické a komunikační funkce	129
Subjektivní konkretizace obsahu vizuálních modelů, jejich pluralita v komunikaci a jejich historická proměna	130
Hodnota uměleckého díla	132
Obraz jako sociální kalibrace vidění	132
Umělecký obraz jako kreativní experiment	134
Časoprostorové souřadnice originality výtvarného uměleckého díla	135
Originalita výtvarného uměleckého díla jako sociálně strukturální faktor	136
Aktualizace sociální pozice při interpretaci uměleckého díla a při určování jeho hodnoty	138
Subjektivní interpretace originality uměleckého výtvarného procesu v její historické strukturální souvztažnosti	139
Vizuální modus – historická a sociální strukturální souvztažnost pro vzájemné porovnání subjektivních ocenění kvalit uměleckého výtvarného díla	143
Hodnocení uměleckého díla jako projev zastávaného vizuálního modu	144
 UPLATNĚNÍ DYNAMICKÉHO STRUKTURÁLNÍHO MODELU VÝTVARNÉHO UMĚNÍ VE VÝTVARNÉ VÝCHOVĚ	147
Dosavadní odstup výtvarné výchovy ve vztahu k výtvarnému umění	147
Místo výtvarného umění v procesu výtvarné výchovy	149
Subjektivita v uměleckém procesu jako východisko výchovy	149
Aktualizační pozice výtvarného umění ve znakovém procesu	150
Místo výtvarné výchovy v procesu výtvarného umění	150
Výtvarná výchova na místě diváka v struktuře uměleckého procesu	150
Uvědomělost a neuvědomělost uplatnění vizuálního modu ve výtvarné výchově	152
Změna vizuálního modu v průběhu života jednotlivce	152

PROMĚNA OBSAHU VNÍMÁNÍ VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ 20. STOLETÍ
JAKO PODKLAD K PROMĚNĚ VIZUÁLNÍHO MODU

V SOUČASNĚ VÝTVARNĚ VÝCHOVĚ	154
Syntetický náhled na modernu jako na proměnu vizuálního modu	154
Proměna obsahu vnímání světa od objektu k procesu a struktuře	156
Destrukce stability a statičnosti objektu	156
Konstruktivní povaha dadaismu při zvýznamňování nového obsahu	158
Vztah modernismu a postmodernismu	159
Medializace současného výtvarného umění	160
SHRNUTÍ	163
BIBLIOGRAFIE	164